

Iz naše dnevne kulture

Intervjuv z g. A. Podbevškom. V »Jutru« št. 76 z dne 30. marca t. l. nam je g. A. Podbevšek očital »čudne manire«, ker smo v intervjuvu »Obraz mlade slovenske generacije« izpustili njegovo izjavo in navedli v opazki kot vzrok temu ukrepu pomanjkanje prostora in pa dejstvo, da ni podal nič bistveno novega, kar bi tudi drugi ne bili povedali. Podtika nam namesto tega kot po njegovem pravi vzrok, da je on naš politični nasprotnik. Dasi se napram ti insinaciji absolutno ne mislimo braniti in bi to bilo sploh pod našo častjo, smo se vendar odločili dati javnosti pojasnilo o tistem delu zadeve, ki bi utegnil vzbujati sum o naši zahrbtnosti ali malenkostni maščevalnosti. Položaj je tale: Še pred novim letom smo izvedeli, da je g. Traven obiskal več naših mladih literarnih delavcev in jim stavil gotova vprašanja. Ta sestavek nam je dal g. Traven okrog novega leta na vpogled in smo ga v osnovi sprejeli s pogojem, da se primerno predela in skrajša, ker je bil v prvotni obliki skoro še enkrat tako velik kakor objavljena redakcija. Ker smo opazili, da se Podbevškova izjava močno krije s tem, kar je deloma prav točno formuliral g. Vidmar, smo g. Travnu že od začetka izjavili, da treba ravno izjave g. Podbevška reducirati na minimum. Z ozirom na njegovo nekdanjo vlogo v mladem gibanju po vojni pa ga takrat še nismo nameravali popolnoma izločiti. Kar se pohvale njegovega intervjuja tiče, se je ta nanašala samo na tisti del njegovih izjav, ki je res zelo točno označil stanje po vojni in bi bili tisti odstavek priobčili, četudi je njegovo osnovno misel, le na tako konkretno, povedal tudi g. Vidmar v prvih stavih svojega odgovora na prvo vprašanje. Ker g. Podbevška zanima, zakaj smo si premislili in tudi to izpustili, moramo torej tudi to vprašanje brez obzira pojasniti, čeprav smo prav z obzirom nanj prvotno to pojasnilo zamolčali: Od naročbe intervjuja, ki je bil namenjen že za 1. številko, do njegove objave sta minila približno dva meseca in v tem času se je zgodilo nekaj dogodkov, ki so pokazali, da g. Podbevšek ne more vzdržati niti malega dela tiste kulturne vloge, za katero se očitno čuti poklicanega. Bil je to najprej fiasko njegovega predavanja v Mestnem domu, kjer je na čisto neprimeren način z visoko avtoritativnega koturnega napadel našo mladino, kolikor javno deluje po svojih glavnih glasilih Križu na gori in Mladini. Drugič so bili za nas odločilni dogodki v Dr. slov. književnikov, ki so se sicer odigrali za kulisami ali tudi niso bili taki, da bi rešili Podbevškovo pozicijo v literarnem življenju. Tretje, kar je uredništvo odločilno disgustiralo, je bilo dejstvo, da je g. Podbevšek v novi redakciji intervjuja vstavil svoje napade, ali kakor pravi sam »negativno sodbo o mladi slovenski generaciji«, s katerimi je tako tragično propadel pri predavanju. To troje smo smatrali za vzrokov dovolj, da črtamo še tisti ostanek intervjuja, ki je bil po našem prepri-

čanju dober, da, eventuelno celo najboljši glede ene poteze, ki so se ž njo pečali odgovori, iz enostavnega razloga, ker naš list ne more utrjati položaja človeka, ki si ga sam ne ume utrditi. Da ima tako ravnanje opraviti kvečjemu s tako zvano kulturno politiko, ne pa s tisto vsakdanjo, ki jo modrijani tako slabo ocenjujejo, je pač jasno. Taka »politika« pa mora biti za javnega delavca aksijom.

Za uredništvo: Fr. Stelè.

Kulturnik

1.

Od mize bogate letijo drobtinice,
kovaška jih glava prekuje v svetinjice.

2.

Nisi varen niti pri mizi niti na poti,
kveder kulturni povesod te zaloti.

Publicist

To je človek za javne stvari,
z besedo, podobo vse uredi,
opravlja tudi ženske reči.

»Slovenski pesniki in pisatelji«

To je tako za zmisel in za uho:
ker jih odkriva Prijatelj, njih mojster je
izdajatelj;
ker bukve izdaja Erjavec, zakaj bi ne bil
izdajavec?

Nov klasik. »Čitajte prosim pieso 'Naš človek' in potem sodite, če je v Ganglovih verzih res vse tako nedežljivo in neobčuteno, kakor trdi naš gospod kritik. Ali ni to tisti dobrodejni Goethejev realizem, ki je ves prožet duševnosti in ves prepojen srčne toplote? Tako opazuje samo umetnik.« (Dr. Fr. Zbašnik. Nekoliko protikritike, Slov. Narod 27. II. 1927.)

Točno. V pregledu revij prinaša zagrebški Vienac v 5. št. tako poročilo: »Ljubljanski Zvon«, centralna slovenska književna revija, je izšla s prvima dvema letošnjima številka v zelo izbrani in gotovo razkošni tehnični opremljeni. Nato našteva skoraj vse, tudi drobne prispevke v kritiki in v drobižu ter jih razen enega pohvalno glosira. Za tem prihaja sledeče: »Dom in svet«, slovenski klerikalni list, prinaša povodom svoje 40 letnice v prvi, tehnično dobro opremljeni številki svoj program, v katerem naglaša, da bo gojil in propagiral samo katoliško umetnost (kakor da se umetnost more deliti v katoliško, pravoslavno, protestantsko in muslimansko itd.). Pa ima vendar v listu razen katoliških pisateljev tudi prispevke sotrudnikov liberalnega »Ljubljanskega Zvona« (Bevk, Jarc, Lovrenčič).« Nato navaja tri članke in nekatere imena, ki k sreči v tem hipu niso »saradniki liberalnog« »Ljubljanskega Zvona«, sicer bi »slovenski klerikalni list« ne imel niti enega svojega imena in tudi ne »katoliške umjetnosti«, ki jo je Spectator tako dobro zajel iz uvoda. Že lansko leto smo videli, da Spectator Doma in sveta veliko ne bere in vendar poroča.